

Vergelijking van de belastingstelsels die van toepassing zijn op levensverzekeringen en effectenrekeningen

Door *François Collon*, advocaat aan de Balie van Brussel. Collon, avocats en droit fiscal.

Het afsluiten van een levensverzekering van tak 23 wordt vaak genoemd als alternatief voor het rechtstreekse houderschap van een effectenrekening. In deze bijdrage komt dit onderwerp aan bod en worden de belastingstelsels voorgesteld die op beide situaties van toepassing zijn.

BELASTINGSTELSEL DAT VAN TOEPASSING IS OP HET RECHTSTREEKSE HOUDERSCHAP VAN EEN EFFECTENREKENING

Wat de inkomstenbelasting betreft

De rente en dividenden worden belast tegen een afzonderlijk tarief van 30%. Als het om inkomsten gaat die in België werden gegenereerd, zijn de schuldenaars van de inkomsten in principe verplicht om roerende voorheffing in te houden. Deze inkomsten hoeven dus niet te worden aangegeven door hun begunstigde. Als het om buitenlandse inkomsten gaat, is er uiteraard geen verplichting voor de 'buitenlandse' schuldenaars om 'Belgische' roerende voorheffing in te houden. Deze inkomsten moeten dus door de belastingbetaler zelf worden aangegeven in zijn jaarlijkse aangifte inkomstenbelasting.

Meerwaarden op aandelen via een effectenrekening zijn in principe vrijgesteld van belasting als ze worden gerealiseerd in het kader van het normale beheer van een privévermogen (wat in principe bijna altijd het geval zal zijn).

Artikel 19bis van het WIB 92 vormt echter een uitzondering op de vrijstelling van de meerwaarden op aandelen. Dit artikel voorziet in de belastingheffing als interest op inkomsten die worden ontvangen in geval van overdracht onder bezwarende titel van aandelen of royalty's, in geval van de overname van eigen aandelen of in geval van de gehele of gedeeltelijke splitsing van het maatschap-

pelijke vermogen van een instelling voor collectieve belegging waarvan meer dan 10% van het vermogen rechtstreeks of onrechtstreeks in schuldvorderingen is belegd.

Belasting op beurstransacties

De belasting op beurstransacties is een belasting die van toepassing is op de aankoop of verkoop van financiële effecten. De belasting is verschuldigd door in België gevestigde professionele tussenpersonen voor transacties die ze voor rekening van derden of voor eigen rekening uitvoeren. Ze is eveneens verschuldigd door natuurlijke personen en rechtspersonen met hoofdvrijblijfsplaats in België voor transacties die in hun naam en voor hun rekening worden gesloten of uitgevoerd door een professionele tussenpersoon die in het buitenland gevestigd is.

De belasting is georganiseerd rond drie afzonderlijke tarieven: 0,12% (met een maximum van EUR 1.300 per individuele transactie), 0,35% (met een maximum van EUR 1.600 per individuele transactie) en 1,32% (met een maximum van EUR 4.000 per individuele transactie), afhankelijk van de aard van de effecten in kwestie.

Belasting op de effectenrekeningen

Er wordt een jaarlijkse belasting van 0,15% geheven op effectenrekeningen met een gemiddelde waarde van € 1.000.000 of meer. De belastinggrondslag wordt bepaald door het gemiddelde van de waarden op de volgende referentiepunten: 31 december, 31 maart, 30 juni en 30 september. Voor natuurlijke personen die in België wonen, is de belasting van toepassing op zowel Belgische als buitenlandse effectenrekeningen. Voor natuurlijke personen die niet in België wonen, geldt de belasting alleen voor Belgische effectenrekeningen.

Aangifteverplichtingen voor effectenrekeningen

a) Belgische effectenrekeningen

Belgische banken moeten aan een centraal contactpunt ('CCP') van de Nationale Bank van België de identiteit van klanten, de nummers van hun bankrekeningen, het saldo van de rekeningen en eventuele gevolmachtigden meedelen. De aldus meegedeelde informatie is enkel toegankelijk voor de belastingadministratie indien een voorafgaand onderzoek aanwijzingen van belastingfraude door de belastingplichtige aan het licht brengt. Het is echter belangrijk in gedachten te houden dat een verzoek om informatie van een vreemd land wordt behandeld als een aanwijzing van belastingfraude.

b) Buitenlandse effectenrekeningen

Belgische ingezetenen die houder zijn van een effectenrekening in het buitenland zijn verantwoordelijk voor het melden van het bestaan van deze rekening, evenals de opening en sluiting ervan, aan het CCP van de Nationale Bank van België. De procedure is relatief eenvoudig en kan online worden uitgevoerd via de website *MyMinfin.be*.

Belastingplichtigen die in België wonen en houder zijn van een effectenrekening in het buitenland, moeten dit ook uitdrukkelijk vermelden in hun jaarlijkse aangifte van de personenbelasting. Ze moeten vermelden in welk land de bankinstelling is gevestigd waarbij de rekening werd geopend, en ook de identiteit van de rekeninghouder moet opgegeven worden.

Door een vakje aan te kruisen op hun jaarlijkse aangifte van de personenbelasting, moeten belastingbetalers ook bevestigen dat ze de informatie met betrekking tot deze rekening naar het CCP hebben gestuurd.

Effectenrekeningen en successierechten

Een effectenrekening zal als dusdanig deel uitmaken van de nalatenschapsactiva die, na aftrek van de passiva, zullen worden gebruikt als basis voor de berekening van de successierechten die van toepassing zijn in de drie Gewesten.

Alleen een schenking van de effectenrekening, in voorkomend geval met een voorbehoud van vruchtgebruik, zal het mogelijk maken om successierechten te vermijden.

BELASTINGSTELSEL VAN TOEPASSING OP LEVENSVZERKERINGEN VAN TAK 23

Wat de inkomstenbelasting betreft

Wat de inkomstenbelasting betreft, is het gedeeltelijk of volledig afkopen van levensverzekeringen van tak 23 zonder gewaarborgd rendement of vaste verplichtingen met betrekking tot looptijd, bedrag of rendement in principe vrijgesteld van belasting. In principe is het rendement van een levensverzekering van tak 23 dus niet onderworpen aan de inkomstenbelasting.

Verzekeringsverrichtingen

De jaarlijkse belasting op verzekeringsverrichtingen is een belasting die wordt geheven bij het intekenen op een verzekeringscontract van tak 23. De polishouder zal een belasting moeten betalen die gelijk is aan 2% van het bedrag van de gestorte premies, een bedrag dat behoorlijk kan oplopen, ook al heeft de polis nog geen rendement opgeleverd.

Belasting op beurstransacties

Verrichtingen die betrekking hebben op de activa van beleggingsfondsen die gekoppeld zijn aan verzekeringscontracten van tak 23, zijn vrijgesteld van belasting op beurstransacties.

Jaarlijkse belasting op verzekeringsbedrijven

De verzekeringsmaatschappij zal onderworpen zijn aan de jaarlijkse belasting op verzekeringsmaatschappijen tegen een tarief van 0,0925%, berekend over het totale bedrag van de wiskundige provisies van de balans en de technische provisies per 1 januari van het aanslagjaar met betrekking tot levensverzekeringen van tak 23.

Belasting op de effectenrekeningen

De Belgische of buitenlandse effectenrekeningen met een gemiddelde waarde van € 1.000.000 of meer waarvan men houder is in het kader van een in België afgesloten levensverzekeringscontract, zijn onderworpen aan een belasting op effectenrekeningen van 0,15%. Voor contracten afgesloten met buitenlandse maatschappijen zal de belasting in principe van toepassing zijn op de waarde van de effectenrekeningen waarvan men in België houder is, tenzij het land van vestiging van de maatschappij een verdrag ter voorkoming van dubbele belasting heeft gesloten met België, op grond waarvan België niet bevoegd is om de activa op de effectenrekening te belasten. De vraag rees of deze uitzondering van toepassing was op de Belgische effectenrekeningen waarvan men houder is via een levensverzekering afgesloten bij een Luxemburgse verzekeringsmaatschappij. Na verschillende arresten van het Hof van Cassatie is de Belgische belastingdienst van mening dat deze uitzondering niet van toepassing is. Belgische effectenrekeningen waarvan men houder is via een levensverzekeringscontract dat is afgesloten bij een Luxemburgse verzekeringsmaatschappij, zijn volgens het Hof dus onderworpen aan een belasting op effectenrekeningen.

In principe is het rendement van een levensverzekering van tak 23 dus niet onderworpen aan de inkomstenbelasting.

Aangifteverplichtingen voor levensverzekeringen

a) Levensverzekeringscontracten moeten worden gemeld aan het CCP van de Nationale Bank van België. De in het CCP ingevoerde gegevens kunnen door de belastingdienst worden geraadpleegd als er aanwijzingen zijn van belastingfraude of in het kader van de inning van belastingen. Afgezien van deze gevallen heeft de belastingdienst er in principe geen toegang toe. De aangifteverplichting van levensverzekeringscontracten heeft betrekking op de datum waarop de polis is afgesloten, de identiteit van de polishouder, de totale bedragen van de polis en de datum waarop de polis is afgesloten of eventueel overgedragen. Deze informatieplicht geldt voor de verzekeringmaatschappijen zelf, ongeacht of ze Belgisch of buitenlands zijn, en niet voor de polishouders of begunstigen van de contracten.

a) Polishouders moeten in hun jaarlijkse belastingaangifte het bestaan aangeven van verzekeringscontracten die zijn afgesloten bij een in het buitenland gevestigde verzekeringmaatschappij.

De verplichting is eigenlijk tweeledig. Moet worden vermeld:

- enerzijds het bestaan van individuele levensverzekeringscontracten die de belastingplichtige, zijn echtgenoot of zijn kinderen hebben afgesloten bij een in het buitenland gevestigde verzekeringmaatschappij. In principe hoeft er slechts één vakje aangekruist te worden op de belastingaangifte.
- anderzijds het land of de landen waar de contracten zijn gesloten.

Successierechten

Het zou zinloos zijn om hier een uitgebreid overzicht te geven van de levensverzekeringen in het kader van een nalatenschaapsplanning. We zullen deze kwestie dus heel beknopt aansnijden.

De successierechten zijn op zich in principe niet van toepassing. De toepasselijke regels zijn bedoeld om de sommen die gratis worden ontvangen door de begunstigde van een levensverzekering die werd afgesloten door de overledene, te herkwalficeren als belastbare legaten. Indien er een zogenaamd beding voor derden aanwezig is, worden de kapitalen die op de dag van overlijden worden gestort, door de begunstigen van het contract geacht te zijn ontvangen als legaten.

Het is wel duidelijk dat het niet per se eenvoudig is om het belastingstelsel met betrekking tot het rechtstreekse houderschap van een effectenrekening te vergelijken met dat voor het afsluiten van een levensverzekering van tak 23. Er zijn veel parameters en er is een gevoelig verschil tussen de stelsels.

Om vanuit het oogpunt van successie van belang te zijn, moet de verzekeringsovereenkomst noodzakelijkerwijs gepaard gaan met een schenking van de rechten van de verzekeringnemer ten gunste van de begunstigen, waardoor het 'beding voor derden' wordt omgezet in een 'beding voor zichzelf' dat niet onderworpen is aan successierechten.

Hoewel deze techniek van successieplanning kan worden aanbevolen, moet er voorzichtig mee worden omgesprongen, aangezien de wetgeving die van toepassing is in de drie gewesten bepaalt dat de schenking van de rechten van de verzekeringnemer niet verhindert dat de verzekeringssuitkering wordt belast bij de begunstigde wanneer het contract wordt ontbonden. Alleen het 'overschot', i.e. de waardevermindering, tussen het moment van de schenking en het moment van de werkelijke verrijking van de begunstigde, zal immers onderworpen zijn aan successierechten.

CONCLUSIE

Het is wel duidelijk dat het niet per se eenvoudig is om het belastingstelsel met betrekking tot het rechtstreekse houderschap van een effectenrekening te vergelijken met dat voor het afsluiten van een levensverzekering van tak 23. Er zijn veel parameters en er is een gevoelig verschil tussen de stelsels.

Als de polishouder van een levensverzekering bijvoorbeeld de roerende voorheffing op de rente en dividenden uit de weg gaat, zal hij een belasting van 2% moeten betalen op alle premies die in de polis worden gestort. Ook de belasting op de beursttransacties kan hij vermijden, maar dan wel voor de prijs van de jaarlijkse taks op de verzekeringsverrichtingen. Bovendien zal hij ook taks moeten betalen op de effectenrekeningen, tenzij de effectenrekening waarvan men houder is via de tussenpersoon van het verzekeringcontract, zich in het buitenland bevindt. •

SECURITIES
DE MUNTER

LUXEMBURG
120, Boulevard de la Pétrusse
L-2330 Luxembourg
Tel (+352) 453929-1
Fax (+352) 26440143

BELGIË
Franklin Rooseveltlaan 142
B-1050 Brussel
Tel (+32) 2 230 32 27
Fax (+32) 2 646 69 31

BTW LU18162363 - BE0861.975.652
R.C. Luxembourg B 56002
info@sdm.lu www.sdm-privatebanking.com

DESIGN & PRODUCTION vinix.agency

LE POINT FINANCIER
Copyright © 2023 Securities De Munter.
Alle rechten voorbehouden.

Disclaimer. Dit magazine is een publicatie van Securities De Munter, gereguleerd door het CSSF (Commission de Surveillance du Secteur Financier) in het Groothertogdom Luxemburg. Deze uitgave mag niet worden gezien als een beleggingsvoorstel. Dit is een informatief document dat de vennootschap in geen geval bindt. De vennootschap Securities De Munter garandeert niet dat de financiële instrumenten die in dit document gebruikt worden geschikt zijn voor u. Alle financiële transacties die u verricht, rekening houdend met de financiële informatie in deze brochure, worden uitgevoerd met uw volle verantwoordelijkheid. Beleggen in bepaalde financiële instrumenten (zoals aandelen) kan een aantal grote risico's met zich meebrengen. Vóór de uitvoering van alle transacties moet de belegger over een kennis- en ervaringsniveau beschikken dat nodig is om de risico's verbonden aan het gebruik van bepaalde financiële instrumenten te begrijpen. In sommige gevallen kunnen deze risico's leiden tot een tijdelijke vermindering of zelfs verlies van een deel of het geheel van het belegde kapitaal. Medewerkers van Securities De Munter kunnen vóór de verspreiding van deze aanbevelingen handelen in het financieel instrument. Eventuele rendementen die in deze publicatie vermeld werden, zijn gerealiseerd in het verleden. Er is geen garantie dat zij ook in de toekomst behaald zullen worden. Men kan evenmin zeker zijn dat de beschreven scenario's, verwachtingen en risico's zullen uitkomen in de realiteit. Zij dienen als indicatief beschouwd te worden. De gegevens die in de publicatie vermeld worden, zijn louter informatief en kunnen aan veranderingen onderhevig zijn. Wisselkoersschommelingen kunnen vooropgestelde resultaten en rendementen beïnvloeden. De publicatie geeft de analyse weer van de auteur op de vermelde datum. Hoewel de analyse gebaseerd is op volgens de auteur betrouwbare bronnen, kan de correctheid, volledigheid en actualiteit van de gebruikte informatie niet gegarandeerd worden. Securities De Munter kan nooit aansprakelijk gesteld worden voor de eventuele onjuistheid of onvolledigheid van bepaalde gegevens in deze publicaties. Niets in deze publicatie mag gereproduceerd worden zonder de voorafgaande uitdrukkelijke en schriftelijke toestemming van Securities De Munter. Deze publicatie is onderworpen aan het Luxemburgs recht en aan de uitsluitende rechtsmacht van de Luxemburgse rechtbanken.